

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

Управління конкурентоспроможністю

Шифр та назва спеціальності
073–Менеджмент

Інститут
Навчально-науковий інститут Економіки,
менеджменту та міжнародного бізнесу

Освітня програма
Міжнародний бізнес

Кафедра
Менеджменту (204)

Рівень освіти
Бакалавр

Тип дисципліни
Вибіркова

Семестр
8

Мова викладання
Українська

Викладачі, розробники

Фоцій Марія Дмитрівна

mariia.foshchii@khpi.edu.ua

старша викладачка кафедри менеджменту НТУ «ХПІ»

Авторка та співавторка більше 10 наукових та методичних публікацій.
Курси: «Оцінка бізнесу», «Бізнес-планування», «Основи фандрейзингу»,
«Управління конкурентоспроможністю»

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Курс «Управління конкурентоспроможністю» передбачає знання теоретичних основ управління конкурентоспроможністю та набуття практичних навичок для їх ефективного застосування в умовах сучасної економіки.

Мета та цілі дисципліни

Формування у майбутніх фахівців теоретичного знання та практичних навичок щодо управління конкурентоспроможністю підприємств у сучасних умовах господарювання, засвоєння основних методичних підходів до аналізу конкурентних переваг підприємства та конкурентоспроможності товарів (послуг), а також основних підходів щодо розроблення та впровадження програм підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота. Індивідуальне розрахункове завдання. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

СК01. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК02. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК03. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

Результати навчання

ПР 04. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПР 06. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПР 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПР 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПР 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 150 год. (5 кредитів ECTS): лекції – 20 год., практичні заняття – 10 год., самостійна робота – 120 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних курсів: «Основи менеджменту», «Бізнес-планування», «Інноваційний менеджмент», «Стратегічний менеджмент», «Управління результативністю».

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться в інтерактивній формі з використанням мультимедійних технологій. На практичних заняттях використовується проектний підхід до навчання, ігрові методи та навчання на основі кейсів, дискусії та проблемне навчання. Навчальні матеріали доступні студентам через Google Classroom.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Сутність понять «конкуренція», «конкурентоспроможність», «конкурентні переваги».

Сутність і види економічної конкуренції. Еволюція поглядів на конкуренцію. Елементи механізму конкурентної боротьби. Види конкурентоспроможності залежно від рівня й об'єкту аналізу.

Тема 2. Конкурентне середовище підприємства, основні його складові.

Основні складові конкурентного середовища. Методи оцінювання інтенсивності конкуренції.

Показники концентрації виробництва в галузі. Аналіз діяльності конкурентів. Методика побудови та інтерпретація конкурентної карти ринку та карти стратегічних груп.

Тема 3. Фактори забезпечення конкурентоспроможності підприємства.

Властивості конкурентних переваг. Сфери формування та реалізації конкурентних переваг. Види та джерела формування конкурентних переваг.

Тема 4. Основні конкурентні стратегії підприємства.

Система конкурентних стратегій підприємства. Загальні стратегії конкуренції. Базові стратегії конкуренції. Стратегії конкурентної поведінки підприємства. Адаптація стратегії конкуренції до особливостей динаміки ринку.

Тема 5. Система управління конкурентоспроможністю підприємства.

Аспекти забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Методи оцінювання рівня конкурентоспроможності підприємства. Цикл управління конкурентоспроможністю.

Тема 6. Управління конкурентоспроможністю продукції.

Фактори, чинники та критерії конкурентоспроможності товару. Методи оцінки конкурентоспроможності продукції. Основні підходи до управління конкурентоспроможністю товару.

Тема 7. Соціальна відповідальність і конкурентоспроможність підприємства.

Соціальна відповідальність підприємства, їхня національна специфіка, вигоди від неї для суспільства і для підприємства. Можливості перетворення соціальної відповідальності на інструмент управління конкурентоспроможністю підприємства.

Тема 8 Розроблення та впровадження програм підвищення конкурентоспроможності.

Концепція розробки та забезпечення реалізації програми підвищення конкурентоспроможності підприємства. Етапи розробки програми підвищення конкурентоспроможності. Програми підвищення конкурентоспроможності галузі та країни.

Теми практичних занять

Тема 1. Конкуренція: сутність і види, методи конкурентної боротьби.

Тема 2. Діагностика конкурентного середовища підприємства.

Тема 3. Методи оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства.

Тема 4. Формування конкурентних переваг підприємства.

Тема 5. Методи та технології забезпечення конкурентних переваг підприємства.

Тема 6. Методи оцінки конкурентоспроможності продукції.

Тема 7. Етапи розробки програми підвищення конкурентоспроможності.

Тема 8. Оцінювання ефективності сучасних моделей управління конкурентоспроможністю підприємства.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні заняття не передбачені планом.

Самостійна робота

Курс передбачає вивчення додаткових матеріалів за темами лекцій. Передбачається виконання студентами розрахункової роботи з оцінки конкурентоспроможності запропонованого підприємства та розробки заходів щодо її підвищення. Студентам також рекомендовані додаткові матеріали (відео, статті) для самостійного вивчення та аналізу.

Література та навчальні матеріали

1. Porter, Michael E. Competitive strategy: techniques for analyzing industries and competitors: with a new introduction. New York: Free Press, 1998. – 422 p.
2. The Competitive Advantage Of Small and Medium Sized Enterprises: The Case of Jordan's Natural Stone Industry/ Suhail S. Sultan, Maastricht, 2007. – 345 p.
3. Kovtunenکو, YV. Competitiveness enterprise in modern conditions: problems and prospects. Economics: time realities. №2 (24), 2016. Pp. 41-46.
4. The Global Competitiveness Report Special Edition 2020: How Countries are Performing on the Road to Recovery / Klaus Schwab, Saadia Zahidi. World Economic Forum, 2020. – 96 p.
5. Business Strategy and Competitive Advantage. A Reinterpretation of Michael Porter's Work / Jovo Ateljević, Dženan Kulović, Filip Đoković, Mirza Bavčić. Routledge, 2023. – 208 p.
6. Performance management: putting research into action / James W. Smither and Manuel London, editors., 2009. – 703 p.
7. Daniels, A.C., & Rosen, T.A., (2014). Performance Management: Changing Behavior that Drives Organizational Effectiveness. Atlanta: Performance Management Publications.
8. Management (2019) Krasnokutska NS, Linkova OY, Nashchekina OM etc. Kharkiv: 2019. 232 p.
9. Krasnokutskaaya, NS. Strategic management: a textbook for students of economic specialties / NS Krasnokutskaaya, IA Kabanets Kharkiv: NTU "KhPI", 2017. 460 p.
10. Конкуентоспроможність підприємства: навчальний посібник / І.А. Дмитрієв, І.М. Кирчата, О.М. Шершенюк - Х.: ФОП Бровін О.В., 2020. 340 с.
11. Лупак Р. Л. Конкуентоспроможність підприємства : навч. посіб. /Р. Л. Лупак, Т. Г. Васильців. – Львів: Вид-во ЛКА, 2016. – 484 с.

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% остаточної оцінки є результатом підсумкового оцінювання (60%) та поточного оцінювання (40%).

Підсумкове оцінювання (залік): підсумковий тест (30%); презентація розрахункового завдання (30%)

Поточне оцінювання: проміжний контроль (онлайн-тести) (20%); проблемні завдання на практичних заняттях (20%)

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Завідувач кафедри
Олена ПРОХОПЕНКО

Гарант ОП
Олена ЧАЙКОВА